

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompá Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: GÁL ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előljáróságoknak egész évre . . . . . 8 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér. Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.</p>
---	--	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Paraszt és a háboru.

(G.) A közel kétesztendeje tartó háboru, amely nemcsak vért követel, hanem a gazdasági élet összes tényezőit is igényli, s amely főleg jövőbeni kihatásaiban a társadalmi osztályok elhelyezkedését is befolyásolja, természetesen nem hagyta érintetlenül azt a hatalmas embermennyiséget, amely a magyar földön és a magyar földből él.

A magyar paraszt faji ereje és egyéni kvalitásai nem kis mértékben járultak ahhoz az erkölcsi és erőbeli nivóhoz, amelyet a magyar katona a háboru folyamán kiverekedett a magyarság számára s így a társadalmi osztályok mérlegelésénél mind szembetűnőbb az a körülmény, hogy a magyar paraszt, amely a fronton szivesen és öntudatosan vért, idehaza a gazdasági élet frontján sok önös jellemvonást mutat fel.

Kétségkívül tény, hogy a háboru a gazdasági osztályok lépcsőjén hatalmasan előrerukkoltatta mindazokat az osztályokat, amelyek materiális produktumokat szolgáltatnak s ezek között is legelőnyösebb helyet adott azoknak, melyek a föld terméseit csalják dolgos kezekkel elő.

A földbirtokos és földmives ma a legjobb anyagi körülmények között él, a legkisebb birtok is többet jövedelmez ma, mint a legnagyobb kaliberű gondolkodó fej s a háboru hónapjai ezt a gazdasági ténytet mindjobban kiélezve állítják elének.

Aki szereti a földet, aki ismeri azt a hatalmat, erőt és vagyont, amelyet a föld és annak birtoka magában rejt s aki szereti azt a népet, amelyet ösztönyszerű érzés fűz a földhöz, s amelyet kérés keze munkája predestinál a belőle folyó hatalomhoz, erőhöz és vagyonhoz, az nem nézi összeránczolt szemmel a háborunak ezt a közgazdasági következményét s töprengő gondolatai csak azt keresik, mint lehetne ezt a körülményt az általános nemzeti érdekek szférájába bekapcsolni s a magyarság szempontjából hasznosítani.

Az a tény, hogy a magyar paraszt a háboru nyomán feléje özönlő pénz fényétől és érzésétől kissé megkábult, hogy sokszor tulértékeli magát, földjét

és annak gyümölcseit, hogy látva az óriási kereslet hajszeját, megbillen a fogalma a finanziaális és gazdasági értékekről, az egy ma fájdalmas és a többi társadalmi osztályt nehezen sujtó vadhajtás, amelynek azonban az általános közgazdasági körülmények folytán s az új elhelyezkedések megrázkódtatásai között *le kell* törnie és *el kell* simulnia.

A magyar paraszt intelligenciája és öntudata fényesen kiviláglott a hadikölcsöneink akezióinál, ezt helyes irányban befolyásolva remélhetjük, hogy a mai viszonyok között szembetűnő és sokrészt az emberi természet gyengeségeiben rejlő okok folytán kifejlődött túlzásai a normális élet vágányain mihamar természetes mederbe jutnak és elenyésznek.

S ha a háborut — Isten segítségével — magunk után tudhatjuk, a béke közgazdaságának értékei között első lesz és legbecesebb marad a földbirtok s így az ehhez nőtt erő és az ennek nyomán támadó tekintély csak nőhet és emelkedhetik.

A magyar paraszt, amely ehhez a földbirtokhoz született és hozzáért, a béke éveiben tehát nem kerül rosszabb gazdasági körülmények közzé s bizonyos dolog, hogy a mezőgazdaságunk okszerű teljesítése jövőbeni politikánknak legsarkatosabb alapelve lévén, a magyar paraszt tekintélye és társadalmi helyzete a föld értékének emelkedésével fog egyes arányban növekedést mutatni.

S hogy akkor ez az osztály a nemzet és magyarság szempontjából hasznossá lehessen, hogy az új ezredévünk hatalmas munkájában szerves tényezőként hatasson közre, a természetében gyökerező és a háboru napjai által tultengésbe vitt önértéket és sokszor az elbizakodottsággal határos öntudatot s a kapzsiság mellett ágaskodó önértékelést meg kell töltenünk a magyar kultura nivelláló erejével.

Kultura a falusi akácok közzé, helyes és magyar irányu szocziális politika s a jövő Magyarország egyik legerősebb gerinczét taraghatjuk meg a háboru motívumai közzé, sokak szerint „elromlott” parasztokból!

A közigazgatási bizottság ülése.

Kedden, e hó 13 án d. e. 10 órakor tartotta június havi rendes ülését a vármegye közigazgatási bizottsága, melyen *Kubinyi Géza* főispán elnökölt.

A főispán mellett *Lukács Géza* alispán foglalt helyet, rajta s a hivatalos tagokon kívül ott voltak a következő választott tagok: *Szent-Iványi Árpád*, *Hevessy Bertalan*, *Gömör Olivér*, *Széman Endre* és *Farkas Géza*, aki huszárornagyi egyenruhában jelent meg s akit a bizottság tagjai a harcztérről való hazáérkezése alkalmából melegen üdvözöltek. A jegyzőkönyvet dr. *Fornet Gyula*, a vármegye főjegyzője írta.

Az ülés megnyitása után az alispán emelkedett szólásra s a vármegye mezőgazdasági helyzetének rövid ismertetése után kegyeletes szavakkal emlékezett meg, a vármegye egyik munkás és tevékeny emberének: dr. *Löcherer Tamás* közkórházi igazgató-főorvosnak elhunytáról s jelentette, hogy az igazgatói teendőket ellátásával dr. *Kármán Aladár* tb. igazgató-főorvost bízta meg.

Ennek tudomásul vétele után a folyó ügyek elintézésére került a sor.

Kertész Lajos törvényhatósági főállatorvos jelentése szerint az állategészségügy állása *kielégítő*.

Lánczy Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentésében megemlékezik az eltávozott számvevőségi főnök: *Baydik Endre* érdemeiről s jelenti, hogy a hivatal vezetésével az állás betöltéséig *Ragályi István* számtanácsos bízott meg. — Ezután az adók behajtásáról tett jelentést.

Dr. *Meskó Miklós* vármegyei tisztii főorvos jelentése szerint a vármegye közegészségügyének állapota *kedvezőbb* mint az elmúlt hónapban volt. A hevenyfertőző megbetegedés 212 vel, a halálozás 38 al volt kevesebb mint a múlt hónapban. A *himlő* Rimakokován, Ujantaltván és Kerekgedén megszűnt, de *Klenócson tömegesen jellepett*.

Május hónapban 269 hevenyfertőző megbetegedés volt 15 halállal és pedig:

Vörheny 8 községben 20 esettel és 2 halállal.

Kanyaró 18 községben 196 esettel és 6 halállal.

Hökhurut 3 községben 6 esettel.

Difteritisz 1 községben 1 esettel és 1 halállal.

Hastifusz 10 községben 14 esettel és 2 halállal.

Hályagos himlő 7 községben 20 esettel és 4 halállal.

Egyéb fertőző betegség 13 esettel és 1 halállal.

Gesztetén, Tornalján és Hizsnyón 1—1 veszettségre gyanus ebmarás és Fazekaszsaluzsányban 1 trachomaeset fordult elő.

A vörheny járvány Eszterézs és Tornalja, a kanyaró: Garamfő, Baracza, Csetnek, Tornalja községekben uralkodott.

Ezután a haláleset miatt távol lévő vezető

kir. segédtanfelügyelő helyett Dobos László tollnok a következő havi jelentést terjesztette elő:

A kir. tanfelügyelői hivatal ügymenete — daczára a felszaporodott munkának — akadálytalanul bonyolítottatott le. — Vallás és közoktatásügyi miniszter ur a dobsinai Duschek féle róm. kath. leányiskola, továbbá a rozsnyói róm. kath. elemi leányiskola 2—2 szerzetes tanítónőjének 160—160 koronát, a rozsnyói szerzetes tanítók részére 200—200 és a rozsnyói róm. kath. szerzetes óvónő részére 1200 kor. drágasági segélyt utalt ki. — A Gömör Kishontvármegyei Fehérkereszt-Egyesület által fenntartott rimaszombati nyomorék gyermekek iskolájának ingyen taneszközöket és térképet engedélyezett. Tisztelettel jelentem továbbá, hogy a folyó tanévi évvizsgák a vármegye legtöbb nem állami elemi iskolájában, valamint az áll. elemi iskolák III—VI. osztályában a múlt hó folyamán megtartottak.

A háboru következtében feldult Kárpáti falvak felépítési ügyének előmozdítására a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a Kárpáti Nap megtartását rendelte el. Ezen „Kárpáti Nap” a vármegye minden iskolájában megtartott s az eddig beérkezett jelentések alapján jelentettem, hogy a kárpáti falvak felépítésére az ünnepély alkalmával eszközölt gyűjtés szép eredménnyel járt. Minthogy azonban az összes jelentések még nem érkeztek be, azért egy Kárpáti nap eredményéről, mint az iskolák által történt hadiközlésről jegyzésekről szóló jelentés a legközelebbi bizottsági ülésen lesz a hivatal részéről megtéve.

Miniszter ur továbbá a gyógynövények gyűjtését is elrendelte. Ezen gyógynövény gyűjtés eszközzésére az iskolai hatóságok már felhívtak.

Járvány miatt bezáratták a múlt hónapban a csetneki állami iskola és óvoda, a járvány megszűntével pedig a kuntapo'czai állami iskola és a nagyszabosi állami óvoda nyitak meg.

A többi jelentések a szokásos keretek között mozogtak és érdemlegesebb dologgal nem foglalkoztak.

Világháboru.

A múlt hét óta az oroszok támadó hadjárata áll minálunk az általános érdeklődés központjában, a min nem is csodálkozhatunk, mert hiszen minket legközelebből érdekelnek az oroszoknak minden hadmozdulatai, főleg azok, a melyek mifelénk irányulnak.

Már pedig azt elmondhatjuk az eddig tapasztaltakból, hogy Oroszország most újból összeszedte minden erejét, hogy a mit lehetséges, megtegye elvesztett tartományainak visszaszerzésére, azután meg, hogy az olaszok szorult helyzetén is segítsen, meg úgy látszik Romániára és a Balkánra is szeretne egy kis nyomást gyakorolni.

A nagy erővel és nagy hadi felszereléssel megindult orosz offenziva eddig 350 kilométer hosszú fronton dühöngött, vagyis a román határ északi szögletétől Galiczia keleti részén és Volhynián át a poléziai nagy mocsarakig. Legujabban már a mocsaraktól északra Baronovicsi mellett is próbálkoztak az oroszok heves támadásokkal, de a német és magyar csapatok erélyesen visszaverték őket.

A mocsaraktól a román határig terjedő front 2 helyén tagadhatatlanul sikerekre hivatkozhatnak az oroszok, mert úgy Volhyniában Luesk vára előtt, mint Bukovina északkeleti részén Oknánál visszavonulásra kényszerítették a mi seregeinket, a kik a rettentő ágyuzás és az iszonyu tömegekkel támadó orosz sereg elől azon a két helyen kénytelenek voltak visszavonulni, ha csak ott magukat

ki nem akarták tenni a megsemmisítés veszélyének. A front többi részein azonban hiába voltak az oroszok heves és többszörös támadásai, mindezideig nem ingott meg a frontunk, sőt vannak olyan helyek, a hol a mi ellentámadásaink sikerrel jártak pl. Tarnopol táján, vagy Kolkinál és Bucsasztól északra.

De a fronton előforduló harczi jelentések közt ott olvassuk Sapanov, Novalexiniecz, Vorebyovka, Kozlov, Visni-ovesyk, Bucsacs, továbbá Cartoryszk, vagy délen Bukovina határán Boján, stb. helységneveket és ezekből láthatjuk, hogy a frontunk nagyjában most is azon a vonalon van, a melyen 9 hónappal ezelőtt volt és hogy az oroszok nem értek el általános sikereket, hanem csak helyi jelentőségű győzelmeket vívtak ki 2 ponton, de igen nagy emberpazarlással, a mi már orosz hadvezéreknek rendes szokásuk. Mert ember sok van és orosz fogalom szerint az emberi élet igen olcsó portéka. Azt a hamisságot is elkövezték az oroszok, hogy román területre mentek és pár napig onnan harcoltak ellenünk. De utóbb bocsánatkéréssel kivonultak.

Ne vegyük rossz néven szegény oroszoknak, ha egy kicsit dicsekedtek és jelentéseikben dicsekvő túzásokba estek például arról, hogy ők 113000 emberünket fogták volna el s egy tábornokot is közté. A mi hadvezetésünk komolyan czáfolja ezt az orosz dicsekvést és azt mondja, hogy halottakban, sebesültekben és eltűntekben együtt sem veszítettünk a most folyó harcokban annyit, mint a mennyit az oroszok szeretnének az angolokkal, francziákkal, olaszokkal elhitetni, mindegy odapislantva hozzá: „látod, nem hiába adtál kölcsön sok pénzt az oroszoknak, az orosz most is vitézül és hűségesen harcol!” Az elfogott tábornokról is azt írja hadvezetésünk, hogy ez neki új dolog, erről nem tud semmit.

Hogy ez a mostani orosz támadás igen erős és hatalmasabb mint az ujévi volt, azt már láthatjuk, de nincs okunk kétségeskedni vagy elcsüggedni, mert a veszélyeztetett 2 ponton is megtették a szükséges intézkedéseket s az orosz elérheti azt, hogy még több orosz hulladék fedje majd a harczi síkokat s az általa leigázott népek szabadsága ott termi majd a legszebb virágokat. A mi vezéreink becslése szerint az orosz juniusban háromszor annyi embert veszített, mint mi. Hogy egynehány beépített ágyut is elfoglalt, puskákat, töltényeket és 2 hadi látesövet is zsákmányolt — mint a hogy jelentésében dicsekszik, — azt elhihetjük neki, mert a visszavonuló sereg után eféle tárgyak ott szoktak maradni.

A németek is harcolnak már az oroszokkal Kelet Galiczia egy részén, továbbá Baronovicsinál a mieinkkel együtt és külön is északon Dünaburg és Jakobstadt vidékén.

Az olasz fronton némi szünet állott be, nem annyira az orosz offenziva miatt, mint inkább a további előhaladásra szükséges előkészületek érdekében. A héten még Asiagótól keletre néhány hegyet foglaltunk el s az olaszok néhány ellentámadását is visszavertük. Az olasz kormány belebukott a kudarcokba.

A franczia-angol-belga fronton a ver-

duni harcok keményen folynak tovább, főleg a Maastól keletre Thiaumont táján haladtak tovább a németek Verdun belső erődei felé. A helyzet érik és a németek szívesen szoritják a francziákat.

Az angolok Ipernnél ellentámadásokba fogtak és valamit visszavettek abból, a mit a németek a múlt héten elfoglaltak.

A Balkánon csend van, de a játszma mindinkább Görögország bőrére megy. Ki tudja: meddig fogja tűrni?

Ázsiában a törökök a Kaukázus frontján és a perzsa határon s a mezopotámiai fronton győzelmes előhaladást jelentenek. Az oroszok szerint vannak Ázsiában is német és osztrák-magyar s bolgár segítő csapatok.

A tengeren most csak buvár hajók fejtenek ki tevékenységet.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok,

Először egy hozzám intézett levél, azután egy kis felsóhajtás kerül ma papírra:

„Tekintetes Szerkesztő úr!

Ha koszorús költő volnék, méltán kezdhetném panaszos soraimat ilyenénképen: nyári reggel a faszor sarkánál, megállék egy... buskomor libánál. Ott hol a sok nép siet feléje. Mint a gyermek anyja kebelére. — Volt ugyanis a legutóbbi hetivásáron egy érdekemben megvénült lud, sovány volt mintha Zsuffa polgártársunk pléből vágta volna ki, köhögött mint az Egger-féle mellpasztillák reklámjának sovány alakja s mindezen előnyeinek figyelembe vételével 50 koronára szabták utolsó árát.

Elgondoltam, hogyha megvenném s vennék mellé 3 mérő kukoriczát, melynek felét a haditermésnek beszolgáltatom nyereséggel, mennyibe kerülne leendő kemény husának kilója. Számításom rosszul ütven ki, ott hagytam, hadd köhögjön tovább.

Hazafelé menet eszembe jutott háborus elveink azon egyik jelmondata, melylyel kimondatott, hogy az entente kiéheztetési politikájának meghusítása céljából minden talpalatnyi földet meg kell művelni és fel kell használni valamelyes mezőgazdasági célra, s ezzel kapcsolatban eszembe jutott az is, hogy ha a Honvéd, Hunyadi, Losonczy stb. utczák lakói megszívlelvén a fenti jelmondatot, utczáik pázsitján megfelelő mennyiségű libát tenyésztenének, akkor nem volnánk kényszerítve az 50 koronás piaci libára. Elhatározásomat nemcsak hogy tett követte, de szomszédaimat is megnyervén a szent ügynek, harmadnap nagy számú liba csemete élvezte utczánk eddig parlagon heverő fűvét. S most jön a morál: másnap minden ház előtt külön kidobolták, hogy az utczán nem azért nő a fű, hogy azt a libák leleljenék.

Mint egy másik aktuális dolgot még azt bátorodom felemlíteni, illetve tisztelettel bejelenteni, hogy én már érzem a németek által proponált idő előre tolásának gyakorlati hasznát a világítási anyagok megtakarítása tekintetében, amennyiben május hónapban az elfogyasztott villamos áramért 11 koronával többet fizettem mint áprilisban.

Nem egy könnyen nyugszik belé az ember ilyen epizódokba s éppen ezért én is módot kerestem a dolog megismétlődésének megakadályozására.

Erre ötletszerűleg kínálkozott is nemsokára alkalom, a midőn valamely törvényszéki főtárgyalás alkalmával az egyik fél képviselőjét hiába vártuk s társainak éppen keserű tapasztalataimat panaszoltam el, a midőn megérkezett az elkésztett, s kifogásul azt hozta fel, hogy újonnan vásárolt órája minden nap két órát késik s ez az oka az Ó elkésésének is. Meg van! ki áltottam s azonmód elhatároztam, hogy nevezett cégtől én is veszek egy órát, azt bekapcsolom a villany vezetékbe, ily módon megtakarítok havonta tekintélyes összeget. A villanyos órát zsebredugom, akkor minden tárgyalásra egy órával előbb érek s ezen eszmémre, illetve ta-

lalmányomra patentet kérek, melynek megvételét a tekintetes Szerkesztő úr útján az illetékes czégek becses jóindulatába ajánlom.

Kiváló tisztelettel: *kő.*

*

A következő panaszos sorokat is vettem:

„Örömmel konstatálhatjuk, hogy a Honvédtetezőkben is felszáradt már a sár s lakói ismét közlekedhetnek a várossal. Hasonlít ilyenkor a Bebekék ősi fészkehez: Krasznahorkához, t. i. az is vár és ez is vár, még pedig a szemetes kocsi várja, mely ilyenkor néha azután ott is megcsendül s kiviszi az utca közepén összegyűlt szemetet. Bizony most, amidőn memóriáms feljegyzéseim szerint 11 edszer mérik fel az utat a Kárpátoktól az Adriáig, akarom mondani: az Akasztótól a Sodomáig, legalább egy kezezel arra is fordulhatnának és legalább annyit kezezelhetnének rákhatnának le, hogy az ott lakók, ha jobb lábbal indulnak otthonról, minden beragadási veszély nélkül jussanak ki a kultúra határaihoz.”

*

S mivel ezen forgácsokban a legkevesebbet irtam én, szégyenkezve iktatom ide a szokásos jelzésem: *Glin.*

Személyi hírek. *Kubinyi Géza* főispán e hó 15-én Gömörpanyitra utazott, ahonnan hétfőn Budapestre megy. Rimaszombatba a jövő hét közepén érkezik. — *Lukács Géza* alispán hétfőn Budapestre utazik.

Ujabb kitüntetés. Városunk illusztris szülötte: *Báró Hazai Samu* honvédelmi miniszter ismét magas kitüntetésben részesült. A hivatalos lap június 10-iki száma közli, hogy a király báró Hazai Samu gyalogsági tábornok, honvédelmi miniszternek a Lipót-rend nágykeresztjét adományozta.

Katonai kitüntetések. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta a következőknek:

Pelsőczy Hámos Béla 1. honv. huszárezredbeli alezredesnek, *Hauser Sándor* 16. honv. gyalogezredbeli ezredesnek, *Werner Vilmos* 5. cs. és kir. gyalogezredbeli századosnak, *Przibislawsky Ferencz* II/12. népfelk. zászlóaljnál beosztott 12. honv. gyalogezredbeli századosnak, a murányi főerdőmérnök fiának, *Zojan Vazul* 80. cs. és kir. gyalogezredbeli főhadnagynak és *Eisele Lajos* 26. táb. vadászzászlóaljbeli tart. hadnagynak, özv. *Eisele Gusztávné* kiváló fiának.

A hadiékítményes 3. oszt. vaskoronarenddel ki lett tüntetve kiválóan vitéz magatartása elismerésül az ellenség előtt elesett *Zachaczewski Ödön* 80. gy. ezredbeli tart. főhadnagy és *Kiss József* 16. honv. gyalogezredbeli hadnagy. — *Köhler Károly* 80. cs. és kir. gyalogezredbeli őrnagy és *Hruschka Richárd* 25. cs. és kir. gyalogezredbeli százados az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartásuk elismeréseként, ugyanezen kitüntetést kapták. — Repülői minőségben tanúsított vitéz magatartásáért szintén e kitüntetésben részesült *Zeidner Oszkár* 5. cs. és kir. gyalogezredbeli százados.

A király megparancsolta, hogy legfelsőbb dicséret elismerése tudtul adassék az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartása elismerésül a meggyékbeli származásu kunta polceai *Czékus Miklós* 2. oszt. főtörzsorvosnak, egy gyaloghadosztály egészségügyi főnökének, további vitéz magatartásukért ugyanezen kitüntetésben részesültek: *Szilágyi Lóránt* és *Sajcsák Géza* 16. honv. gyalogezredbeli hadnagyk, *Pohlidal Ottó* 80. gyalogezredbeli tart. főhadnagy és *Drca Velimér* 25. gyalogezredbeli főhadnagy.

Ezüst signum laudissal lett kitüntetve vitéz magatartásáért: *Schilcher* Hubert 25. gyalogezredbeli főhadnagy; továbbá dr. *Kovács Jenő* és *Papp Mihály* 5-ik, dr. *Fűzi Jakab* 25-ik gyalogezredbeli tart. főhadnagy és *Lux Béla* 5-ik gyalogezredbeli tart. hadnagy.

Bronz vitézségi érmet kapott *Jári Márton* 16. honvédgyalogezredbeli honvéd.

Hivatalvizsgálat. Dr. *Mészáros István* kir. főügyész helyettes e héten Rozsnyón tartotta meg a kir. járásbiróságnál a szokásos hivatalvizsgálatot.

Katonai hírek. F. évi július 1-ével nyugállományba vétetett: *Barthel Rezső* 25. gyalogezredbeli őrnagy. — Főhadnagy hadbíró lett a tartalékban *Szvedzicki György* 80. cs. és kir. gyalogezredbeli tart. gyalogos.

Kinevezés. A vallás és közoktatási m. kir. miniszter *Papp Endréné* szül. *Várady Jolán* okl. kisdóvónót a felsősajói állami óvodához óvodónővé nevezte ki.

Isholagondnoksági kinevezések. *Kubinyi Géza* főispán a kir. tanfelügyelő előterjesztésére a *garamszécsi* áll. elemi népiskola gondnokságába kinevezte *Golda Nándor* róm. kath. plébánost elnöknek, *Pravlik Mihályt* alelnöknek, *Beél Kálmánt* és *Lux Mihályt* gondnoksági tagoknak. — A *koháryházi* áll. elemi népiskolához *Dollák Rezső* róm. kath. plébános gondnoksági elnöknek és *Kajaba Árpád* alelnöknek nevezetett ki.

Megsebesült hadnagy. *Stech Géza* gépfegyverosztálynál szolgálatot tett hadnagy a harczeren mult héten karján megsebesült s Budapestre az István-uti hadikórházba szállították, hol gondos gyógykezelés alatt van.

Egyházkerületi gyűlés. F. hó 15-én tartotta a tiszánineni reform. egyházkerület népes közgyűlését Miskolcra. A gyűlésen *Lukács Géza* alispán, egyházmegyei gondnok, *Czinke István* esperes, *Bodor István* nyug. főgimn. tanár, tanügyi előadó és a főgimnázium képviselőjében *Kerekes Dezső* tanár vett részt városunkból. Nagy érdeklődéssel tárgyalták a sárospataki főiskolának Miskolcra való áthelyezése ügyét. A szavazás eredménye az lett, hogy az áthelyezést mellettt — mint halljuk — csak 18 szavazat volt, s 55 szavazat volt ellene.

Péter-Pál napja a vöröskereszté!

Lelekesen folyik meggyeszte a készülődés a Péter Pál napi vöröskeresztes gyűjtésre. Rimaszombatban a gyűjtést rendező bizottság *Máriássy Lászlóné* elnöke alatt e hó 14-én ülést tartott, melyen *Kubinyi Géza* főispán is megjelent. A gyűlésen a gyűjtés részleteit beszélték meg a *Gál István* vármegyei aljegyző által kidolgozott tervet elfogadva elhatározták, hogy a gyűjtést két irányban szervezik. Lesz házról házra járva gyűjtés s katonazenés utcai persely gyűjtés. A kereskedőknél és pénzügyezteteknél *Kubinyi Géza* főispán személyesen fog gyűjteni, a magánháznál hölgy küldöttségek ösztögetik meg a perselyt. Utcai urna négy lesz felállítva. Minden urnánál két rendező asszony foglalt helyet, akikhez 5 fiatal asszony és 10 gyűjtő leány lesz beosztva. A katonazenekar délelőtt 11 órától 1/2 12 óráig a Tompatéren, azután 1 óráig az Erzsébet téren fog hangversenyezni. Délután a városkertben lesz katonazene s ez alkalommal a rendes szokástól eltérően 20 filléres belépődíjat szednek a város kert mindkét kapujánál.

Adóhivatali gyakornoki állás. A rozsnói kir. adóhivatalhoz 800 korona segélydíjjal dotált adóhivatali gyakornoki állásra pályázat hirdettetik. Határidő: két hét.

Gyapjuközpont bizományosok. A miniszter rendelete értelmében Gömörmegyében a gyapjuközpont bizományosai ezek: *Friedmann Áron* Jolsva, *Grescher Mór* Dobsina, *Kóth Zsigmond* Putnok, *Schwarz Ede* Tornalja.

Részvét. Az az általános és bensőséges részvét, mely a dr. *Löcherer Tamás* vármegyei közkórházi igazgató főorvos elhunytá alkalmából e megye határait is messze túlhaladón meg nyilvánult, beszédes bizonyítéka annak, hogy milyen széles körökben örvendett ő köztiszteltnek és közbecsülésnek, hogy továbbá az ő elhunytá milyen súlyos veszteséget jelent s hogy az ő kiválóan buzgó működését mindentelé elismerés, emléket pedig igaz kegyelet kíséri. — Százakra menő részvét levél és távirat érkezett a gyászoló családdhoz s különösen megleghangu a sipeki *Balás Lajos* rozsnói megyés püspök következő levele:

„Nagyságos Asszony!

Mélyen meghatva s teljesen átérzem azt a nagy veszteséget, amely Nagyságos Asszonyt s kedves családját érte drága jó férje jobb hazába való költözésével.

Hívési nagy gyászában, legőszintűbb részvéttel osztozom s ezt teszem annál is inkább, mert jó férjének elhunytá engem is igen közelről érintett, aki benne nemcsak rimaszombati hírközségemnek hitvallói lelkületű világi elnökét, de úgy érzem, egyházmegyémmek is legjobbak hívét gyászolom.

Legyen meggyőződve Nagyságos Asszony, hogy a megboldogultért a Mindenhatóhoz küldött imáit szívesen támogatom főpásztori oltárimáimmal s Nagyságos Asszony lelki megnyugvására is hő lélekkel esdem Isten áldó irgalmát.

Fogadja főpásztori áldásomat, amelylyel és igaz tisztelettel vagyok Rozsnyón, 1916. június 9-én Nagyságos Asszonynak Krisztusban püspök atyja: † Lajos püspök.”

A tömérdek részvétkéjezők között vannak: *Fáy Gyula* nyug. főispán, dr. *Kálniczky Géza* itélőtáblai bíró, dr. *Ritók Zsigmond* egyetemi tanár, dr. *Hajós Béla* min. tanácsos, *Marssó Károly* máv. aligazgató, dr. *Kerekes Pál* közegészségi főfelügyelő, báró *Razályi Balassa Ferencz*, *Sziklay Ede* főispán, dr. *Ángyán Géza* egyetemi tanár, dr. *Scheffer Károly* egyetemi tanár, *Farkas Géza* cs. és kir. kamarás, báró *Luzénszky Henrikné*, báró *Hámos Lászlóné*, *Jaczkó Pál* országgyűlési képviselő, dr. *Podracczy István* címz. püspök, dr. *Bókay Árpád* egyet. tanár, dr. *Moravcsik Ernő* Emil egyet. tanár, dr. *Lichtenberg Kornél* egyet. tanár, *Brabecz Sándor* közig. bírósági bíró stb. stb. — A korcsolyázó iskola, a Polgári leányiskola, az állami elemi iskola, a Takarékpénztár jegyzőkönyvi átiratban fejezte ki részvétét.

Igazán meleg és bensőséges az a megemlékezés, melyben *Lukács Géza* alispán a vármegye közgyűléséhez terjesztendő jelentése keretében méltatja az elhunyt kiváló érdemeit, maradandó becsü közhasznu munkásságát és férfiúi nemes erényeit. A jelentés szavai szívhez szólók, a szép aposztrofálás méltó az elhunyt emlékéhez s méltó az elhunyttal benső barát ságban és rokonságban volt alispánhoz.

Itt említjük meg, hogy a koszoruk jegyzékéből véletlenül kimaradta *Veréb Istvánné* kórházi szülész nő koszorúja. — A díszes koszoruk legnagyobb részét *Csintalan János* városi műkertész szállította s izlésesen állította ki.

Halálozások. *Bihary István*t, a vármegye kir. tanfelügyelőségének vezetésével megbízott kir. segédtanfelügyelőt mély gyász érte, amennyiben öcsese: *Bihary Kálmán* jogszigorló folyó hó 7-én 23 éves korában Gyulateherváron hosszas betegség után elhunyt. A mélyen sujtott tanfelügyelőnél folyó hó 15-én az állami polgári és elemi iskolák tanító kara megjelent testületileg s őszinte részvétét meleg szavakkal tolmácsolta.

Putnok város társadalmának és hivatalos vezetőségének mély gyásza van. Széles körök-

A „Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság“ Rimaszombatban elfogad: takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett. A „Magyar Általános Hitelbank“ érdekkörébe tartozván, díjmentesen közvetít hadifoglyok részére pénzküldeményeket.

ben ismert bírása: id. szánthói *Laczkovics* Lajos folyó hó 14-én 66 éves korában elhunyt. A tisztikar külön gyászjelentést adott ki a tiszt és munkás bíró elhunytáról. A temetés f. hó 16-án impozáns részvét mellett ment végbe.

Braun Zsigmond helybeli pénzügyi vezérigazgatót mély gyász érte, ugyanis testvéröccse: *Barna* Lajos mult napokban rövid betegeskedés után 53 éves korában Albertirsán elhunyt. — Nagy részvét mellett temették.

Pólya Sándor, ki az Osgyán melletti „Szépbokor”-pusztán gazdálkodott hosszabb ideig s utóbb betegeskedése miatt Osgyán községben lakott, folyó hó 10-én 48 éves korában elhunyt. Özvegyén kívül két gyermeke gyászolja az elhunytat, kinek hült tetemeit Osgyánban nagy részvét mellett temették el.

Hősi halál. *Feleky* Frigyes a 16. honvédegyezred vitéz zászlósa, *Feleky* Ferencnek, a putnoki Hungária malom köztisztviselőnek, a putnoki Hungária malom köztisztviselőnek álló vezérigazgatójának fia, az északi harcztéren megsebesülve, folyó hó 14-én 26 éves korában hősi halált halt. Bajtársai ideiglenesen Cholmban temették el. — A mélyen sujtott szülők iránt a részvét általános.

Chizsó Dániel a m. kir. honvédegyezred hősi honvéde f. hó 10-én a harcztéren szerzett betegsége következtében 20 éves korában az ungvári katonai kórházban elhunyt. Folyó hó 15-ikén Rimabányán temették el a hazájért halt vitéz honvédet.

Elhunyt katona. A 80-ik es. és kir. gyalogezred közkatona, a Galiczia Batkow községéből származó *Kowalski* Iván folyó hó 11-én a kórházban hosszús betegsége után meghalt. Katonai díszszel temették 14-én dél után.

Alispáni jelentés. A vármegye hivatalos lapjának e heti száma közli *Lukács* Géza alispán tartalmat jelentését a vármegyei közigazgatás állapotáról. Sajnáljuk, hogy szűkre szabott terjedelmünk nem enged meg ezen minden irányban kimerítő jelentés bő ismertetését. A jelentés első sorban dr. *Löcherer* Tamás hatalmas egyéniségével s a halála által okozott nagy veszteséggel foglalkozik s javasolja, hogy érdemei jegyzőkönyvbe iktattassanak, a gyászoló családnak részvétírat küldessék s hogy nemes emlékének megörökítése céljából *jótekonny alapítvány* létesíttessék. — Ezután hősi hadseregünk küzdelméről számol be s a Gömörrel kapcsolatos ezredeket üdvözlő irattal megtisztelni javasolja. A negyedik hadkölcson sikerének ismertetése után a tisztviselők sanyaru helyzetéről és páratlan szorgalmu tevők nységéről tesz jelentést s feliratot javasol a fizetésfelemelés érdekében. — Több közérdekű ügy ismertetése után a mezőgazdasági helyzetről számol be.

A rimaszombati tisztviselők mozgalmá. Megirtuk, hogy a rimaszombati tisztviselők mozgalmat indítottak tarthatatlan helyzetük orvoslása végett s elhatározták, hogy kérésüket memorandumba foglalva eljuttatják a kormányhoz és képviselőházhoz. A képviselőházhoz intézett felirat átadására *Farkas* Zoltán országgyűlési képviselőt kérték fel. Kedden, e hó 13-án délelőtt 11 órakor pedig a rimaszombati tisztviselők kar küldöttsége *Kubinyi* Géza főispánnal tisztelgett s *Lukács* Géza alispán a tisztviselők sanyaru és kétségbeejtő helyzetét vázolva, kérte a főispánnak a kormánynál való támogató segítségét. *Kubinyi* Géza szeretetteljes szavakkal emlékezett meg a tisztviselő osztály érdemeiről s kifejtette, hogy előtte nem ismeretlen az a borzasztó anyagi helyzet, melyben a fix javadalmaszások alkalmazottaknak élniök kell. Szívesen vállalkozott arra, hogy a tisztviselők memorandumát a miniszterelnökhöz eljuttatja s ott véleményének kifejezést ad. A küldöttségben részt vettek: *Lukács* Géza alispán, *Kolbay* Sándor törvényszéki elnök, *Lánczy* Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Máriássy* László árvaszéki elnök, dr. *Kovács* László polgármester, *Bartha* István gazdasági felügyelő, *Wuffka* Ernő műszaki tanácsos, *Emöky* Adolf főmérnök, *Pöschl* Ferenc főmérnök, *Laych* Ödön főgimn. igazgató, dr. *Söldos* Béla várm. másodfőjegyző, *Gál* István várm. aljegyző, dr. *Instórisz* Endre városi főügyész és *Fábry* Zoltán rendőrkapitány. — A küldöttség a főispán életetésével távozott a fogadó szobából.

A vak katona esküvője. Lapunk mult számában megemlékeztünk a harcztéren megvakult *Szliva* Pál és Nagy Mariska esküvőjéről, melynek részleteit azonban csak lapzártakor tudtuk meg. A derék *Szliva* Palinak községében Gömörvidéken — mint halljuk — 200 korona ajándékot adtak. Itt pedig a nemes szívű *Tóth* Bóláné, dr. *Mészáros* István kir. főügyész helyettes és *Nechwatal* ezredes jóindulata és gyöngéd figyelmessége folytán lett igazán megható és emlékezetes a hős vak katona és arája esküvője. A templom zsufolásig megtelt közönséggel, s a fiatalok és a násznép bevonulása a katonai zenekar nászindulójának hangjai mellett történt. A padsorokban helyet foglaló 80. es. és kir. gyalogezredbeli tisztek a bevonuló menetet megállították egy pillanatra s átnyújtották a tisztikar gyönyörű nagy virágcsokrárt a menyasszonynak. — Az egyházi szertartást *Széman* Endre pápai-preláus végezte s remek szép beszédet intézett a fiatal párhoz. Valóságos áhitattal hallgatták a jelenvoltak a gyönyörű szavakat. A zenekar ismételt szép játéka után az ifjú pár fogadta a jelenvoltak és a tisztikar meleg gratulációját, s a násznéppel együtt a közönség szívében felemelő érzéssel távozott az Isten házából.

A losonczy áldozatkészség szobor leleplezése e hó 18-án, vasárnap lesz megtartva. A szobor nemes célja egy pénzalap megteremtése, mely a 25-ik gyalogezred hősi halált halt katonái özvegyei és árvái segélyezésére szolgál. Tekintettel azon körülményre, hogy a es. és kir. 25. gyalogezred kötelékében sok gömöri fiu szolgál s hogy az elhalt hősök özvegyei és árváinak egyrésze a gömöri határokon belül él, az alispán előterjesztést tesz a legközelebbi vármegyei közgyűlésnek, hogy a nemes és bennünket közelről érdeklő célra 500 koronás adományt tegyen s egyben a közigazgatási hatóságok útján a vármegyei gyűjtést elrendelje. A leleplezési ünnepségen, amely értesülésünk szerint díszes keretek között lesz megtartva, a törvényhatóság s az alispán képviseletében *Gál* István vármegyei aljegyző, lapunk szerkesztője vesz részt.

A nyomorék hadiárváért! A Gömörvármegyei Fehér-Kereszt Egyesület által fentartott nyomorék gyermekek otthonában felveendő hadiárvák javára indított vármegyei gyűjtés gyönyörű eredménnyel járt, amennyiben eddig 8647 korona 53 fillér gyűlt be a humánus és hazafias célra. E hét folyamán a barkácsi körjegyző 33 kor. 55 fillért, a gömör-sídi körjegyző 4 koronát s Garamfő község új gyűjtéseként 50 koronát küldött az egyesület címére. Ezeket kívül *Kubinyi* Géza főispán 200 korona kíséretében *Tannenbaum* Bernátné putnoki lakostól a következő megható sorokat vette:

„Méltóságos uram! Mikor öt fiamat elszólitotta a Haza és Királyunk iránti kötelesség, mindannyiszor azt sugallta anyai szívem, áldozzak jótekonnyezélra, hogy a jó Isten oltalmazza őket. Most május 29-én vonult be a hatodik, a legkisebb és nincs tovább; még félig gyermek, azért fogadja szívesen Méltóságod ezt a csekélységet azon nemes intézményhez, melynek a mi igazságszerető és fenkölt gondolkozása főispánunk az elnöke! Ez az ő egyéniségéhez legaktuálisabb: a gyermekek istápolása. Legyen áldásdus működésel! a szegény kis porontyok jóléte és hálája Méltóságod busásan megérdemelt nimbusa. — Putnok, 1916. június 8.

Kiváló tisztelettel: *Tannenbaum* Bernátné.

Gyógyszertárvizsgálat. A hivatalosan előirt évi gyógyszerárvizsgálatokat dr. *Meskó* Miklós vármegyei tiszti főorvos már megkezdte, s a pünkösdi ünnepek alatt a dobosinai, rozsnói és pelsőczyi gyógyszerárkban végezte megszokott alaposággal a vizsgálatot.

Választmányi ülés. A polgári olvasókör védnöksége alatt álló temetkezési egyesület választmánya f. hó 18-ikán, vasárnap délelőtt 11 órakor a Polgári Olvasókör helyiségében ülést tart.

Koszorúmegváltások. Dr. *Löcherer* Tamás elhunytá alkalmából a következő újbb koszorúmegváltások történtek: *Samajay* János és neje Budapestről (szerkesztőségünk útján) 40 kor. a Vörös-Kereszt javára, *Mészáros* Kálmán 10 kor. a Fehér-Kereszt egyesület javára.

Véglegesítés. A kassai kir. ítélőtábla elnöke dr. *Kubinyi* Gyula rimaszombati kir. törvényszéki joggyakornokot eddig ideiglenes minőségben viselt joggyakornoki állásában végleg megerősítette.

Katonai kinevezés. A hivatalos lap pénteki száma közli, hogy 1916. május 10-iki ranggal néptölkelői zászlós lett *Paulinyi* Gyula es. és kir. 25. gy. ezredhez beosztott 16. népt. parancnoksági nyilvántartásban lévő néptölkelő hadapród.

Művészeti séta Budapesten. A Szent György Czéh, magyar amatőrök és gyűjtők egyesülete pünkösdi vasárnapján és hétfőjén *Ladányi-Nieczy* Andrásné grófné budai palotájában, az *Enyedy* Lukács féle gyűjteményben művészeti sétát rendezett, melyen a czéh fővárosi tagjain kívül az előkelő műbarát közönség igen szép számmal vett részt. A gyűjtemény mindenféle művészeti és iparművészeti alkotással bővelkedik. Márvány és fából faragott szobrok, mindenkorbeli festmények és művészi értékű butorokon kívül igen sok szép porcellán és nagyértékű gobelin alkotja a gyűjteményt, amelyet a vendéglátó grófasszony kedves előző kenységgel mutogatott és kommentált. A czéhnek gömöri tagjai közül *Gál* István vármegyei aljegyző, lapunk felelős szerkesztője vett részt a művészeti sétán s ez alkalommal a czéh vezetőségével a rimaszombati tagok legközelebbi művészeti ténykedésének tervéről tárgyalt.

Kórházi bizottság. A vármegyei kórházi bizottság f. hó 17-én délután *Lukács* Géza alispán elnöklésével ülést tartott, melyen az alapszabályok módosítását elhatározták s a közgyűlésnek erre vonatkozólag előterjesztést tesznek. — Az állandó választmány 21-ikén szerdán tart ülést.

Bűnös szövetkezeti vezetők. A klenóczi kölcsonös segélyző szövetkezetnek — mely csödbe jutott — *Figuli* Pál, *Hruska* János és *Hruska* András voltak a vezetői és ők a *Kozják* Mártonné szül. *Parobek* Mária eltagadó, *Kozják* Márton kibocsátói és *Kozják* József forgatói nevét az elől említett *Figuli* Pálnak egy 12000 koronás váltóra ráhamisítása után közös egyetértéssel a rimaszombati Takarékpénztárnál lejárt váltó fedezetére használták s aztán együttesen 12000 koronás betéti könyvet állítottak ki *Parobek* Mária nevére, holott az illetőnek a klenóczi szövetkezetnél betéti egyáltalán nem volt. A vizsgálat során a bűncselekmény beigazolást nyert s megállapítható volt, hogy annak oka a szövetkezet megrendült pénzügyi helyzete volt s az első váltót 1913-ban az aláírók sajátkezű aláírásukkal látták el, de többé nem újították meg az aláírást s 1914. márczius 7-én a 12000 koronás váltó kötelezettséggel szemben való biztosítás érdekében állították ki a betétkönyvet. — Folyó hó 9-én a helybeli királyi törvényszék előtt magánokirathamisítás büntette címén állottak vádlottakként *Figuli* Pál, *Hruska* János és *Hruska* András. — A főtárgyalást *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki elnök vezette. A vádhatóságot *Lehotzky* Márton kir. ügyész képviselte. Védők voltak: dr. *Weinberger* Rezső, dr. *Mihalik* Dezső és dr. *Zathureczky* Adolf. A lefolytatott bizonyítási eljárás, a vád- és védbeszéd után a kir. törvényszék *Figuli* Pált 3 évi és 6 havi fegyházra, *Hruska* Jánost és *Hruska* Andrást pedig egyenként 2 évi és 6 havi fegyházra ítélte. A vádlottak és védők felebbezést jelentettek be.

Megbüntetett árdrágítók. *Demeter* Pál putnoki lakos, vasuti raktári munkás, folyó év május 26-án a putnoki vásáron 5 drb sertést vásárolt, tehát házi szükségletét aránytalanul meghaladó közszükségleti cikket szerzett be anélkül, hogy annak forgalombahozatalával hivataloszerűen foglalkozzék és a beszerzésre hatósági engedélyt nyert volna. A helybeli kir. törvényszék f. hó 9-én „árdrágítás visszaélés vétsége” címén jogcserén egy havi fegyházra és 100 korona pénzbírságra, e tég még 10 napi fegyházra ítélte a bünt. — Uranyilyen ezimen év. *Poda* Pálné szül. *Varga* Zuzsanna putnoki lakos napszámos f. hó 16-án állott a kir. törvényszék előtt vádlotként, mert 1916. január 28-án Tornalján 7 drb sertést vásárolt engedély nélkül.

Fémközpont műszaki képviselője.

A hadsereg fokozott pénzügyi szükségletének zavartalan fedezése céljából műszaki osztály létesített a fémközpontban. Most az eddigi eredményes működés intenzívebbé tétele céljából elsőrangú szakértők, kivétel nélkül gépészmérnökök vezetése alatt egyes kerületekben is létesítették a műszaki képviselőket. Borsod-, Heves- és Gömörmegyékre *Miskolc* székhellyel állították fel a képviselőket, s a vezetéssel *Kisszáty Béla* áll. fémipari szakiskolai igazgató bízott meg.

Közgyűlés. A Rimaszombat—poltári h. é. vasút r.-t. folyó hó 19 én délután tartja Budapesten második évi rendes közgyűlését. — Az üzletév nyeresége megközelíti a 28000 koronát.

A közigazgatás s a közlelmezés.

A háboru nagyon közel hozza ezt a két fogalmat egymáshoz, sőt mondhatni sok tekintetben teljesen össze is forrasztotta azt. — A Magyar Község- és Városfejlesztési Részvénytársaság ezen igazságon találja meg fejlődésének alapjait s hogy mennyire beváltak a gyakorlati életben, azt eklatánsan bizonyítja azon körülmény, hogy a részvénytársaság egyik osztályfőnöke: *Békés Adólf* pénteken, e hó 16 án *Lukács Géza* alispán jelenlétében tárgyalást folytatott Rimaszombatban a járási főszolgabíráival s a városok polgármestereivel s ezek összesen *kétszáz-ezer korona* értékben tettek a társaságnál főképen fűszerárakra megrendelést. — Rendeltek kávé, mandulát, mogyorót, mazsolyát, paprikát, borsot, szekfűszeget, szappant, makarónit, csokoládét, kakaót stb. jóval olcsóbb áron, a jelenlegi üzleti árnál s ezen cikkeket rövid időn belül közfogyasztásra bocsátják olcsó hatósági áron a közigazgatási hatóságok. Örömmel és sok reménnyel üdvözöljük ezen eseményt!

Cserkész táborozás.

A mult héten kedden, szerdán és csütörtökön nagy nyári gyakorlatuk volt a rimaszombati főgimnázium cserkészeinek a *Szinyecz* hegyen. Kedden a déli vonattal *Nyustyára* utaztak s ott a serpentin uton teljes felszereléssel vonultak föl a csaknem 1000 méter magas oromra, a hol *Aronffy Ernő* társulati erdőmester úr szíveségéből szállást kaptak a vadászházban. Itt végezték érdekes gyakorlatukat, megfigyeléseiket és játékaikat, a hegyhát nagy erdeiben, maguk főzték ennivalóikat s a jól sikerült gyakorlatozás után csütörtökön vasuton hazatértek. A táborozás rendezője *Szontagh Pál* segédtiszt volt *Horváth Zoltán* tanár, parancsnok vezetése alatt. Résztvett 18 cserkész.

Térzene.

A 80. es. és kir. gyalogezred zenekara a pünkösdi két ünnepnapján az Erzsébet téren szórakoztatta a sétáló közönséget szép muzsikájával. — A kedvező időjárást kihasználva, a publikum nagy számban jelent meg a sétányon s élvezte a kitünő katonazenét, mely 11 órától 1 óráig tartott.

A Rimaszombati Konzervgyár Részvénytársaság vásárol minden mennyiségben: kerti szamóczát, erdei szamóczát, szedret, máluát, almát, arany-almát, körtét, ringlót, zöld diót, szilvát, dinnyét, somot, vörös áfonyát, fekete áfonyát, csipkebogyót, továbbá gombát, zöld és vörös babot, sárgarépát, petrezselymet, vöröshagymát, zellert, paradicsomot és mézet.
Ajánlatok a gyár igazgatóságához küldendő, egyéb megkeresésekre telefonon vagy levélben a konzervgyár igazgatósága azonnal válaszol. 2—*

Ujabb szállítmány.

A vöröskereszt egyesület itteni nagy kórházában a létszám alaposan emelkedett, s állandóan nagy arányokat ölt. Mult héten is érkezett száznál több harcstéri beteg és sebesült katona Miskolcra s ismét jelezve van újabb transzport érkezése.

A pünkösdi hadi jótékonyági hangversenyeken

a Széchenyi kertben — daczára a részben kedvezőtlen időjárásnak — Pünkösdi vasárnapján 54 korona 74 fillér, Pünkösdi hétfőjén 67 korona 46 fillér, összesen tehát 122 korona 20 fillér gyűlt egybe a 10 filléres belépő jegyekből. A jótékonyági urnánál *Török Matild*, *Benkovics Sárka* és *Istók Boriska* urhölgyek buzgólkodtak a jótékony cél érdekében. A befolyt összeget Dr. *Institúrisz Endre* városi tiszt ügyész a városi pénztárba helyezte el gyümölcsözőleg. Az eddigi bevételek összege 310 korona 84 fillér. A katonazenekar mindkét alkalommal elsőrangú klasszus darabokkal gyönyörködtette a közönséget.

Jótékony adomány. Dr. *Gelléri Sándor* abból az alkalomból, hogy ez év május hó 26 án dicsőséges harcot vívtak az olasz felett, melyben ő mint kadett vett részt s ugyanekkor zászlóssá lett előléptetve, édes anyjának: *Gelb Simonné*nek 30 koronát küldött oly célból, hogy abból 10 koronát az izr. nőgyelet, 10 koronát a szentegylet és 10 koronát a Vörös-Kereszt egyesület céljaira juttasson. *Gelb Simonné* ez összeget nekünk adta át s mi rendeltetési helyére adtuk.

A vak katonákért! A *Lukács Géza*né alispán által indított s a vak katonák segélyezésére szolgáló alap megteremtésére irányuló gyűjtés eddigi eredménye: 2601 korona. A jelen alkalommal a következő összegeknek hálás köszönettel való átvételét ismeri el az alispán: *Komáromy István* nádorvölgyi főszolgabíró utján *Királyhegyalján* megtartott vásár alkalmával az üzérkedő marhakupcezektól behajtott bírságpénzből 100 kor., *Valkay László* felsőbalogi körjegyző gyűjtése 36 korona és *Fráter László V.* gimn. tanuló (a „Gömöri Ujság” utján) 4 korona.

Felek Ferencz és neje szül. Hepka Ilona
 úgy a saját mint gyermekeik: **Jenő, Erzsébet, Irén, Mária és Zoltán** s az egész rokonság nevében a lesújtó fájdalomtól elszoruló szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett fiu, a legragaszkodóbb testvér és rokon

FELEKY FRIGYES
 a m. kir. 16. honvédgyalogezred zászlósa
 az északi harcztéren dülő küzdelemben megsebesülve, folyó hó 14-én rövid szenvedés után, életének 26-ik évében hősi halált halt.
 Felejthetetlen halottunk földi maradványait a római kath. vallás szertartása szerint ideiglenesen Cholmban temették el, honnan mielőbb hazahozatva, a honi földben, melynek megvédéséért ifjú és előttünk oly drága életét feláldozta, fogjuk örök nyugalomra helyezni.

Béke poraira!
 Putnok, 1916. június 15.

Zivatar, szélvihar.

Pünkösdi előtt szombaton estefelé — csak néhány percig tartott ugyan, de valóságos itéletidő volt. Hirtelen jött jéggel vegyes zápor, nagy dörgés és villámlás kíséretében. Majd borzalmas erővel száguldott végig a városon a ctyklon, mely a Széchenyikertben hatalmas fák ágait dirib darabra törte, s a város utcáit is nagy erővel sepepte végig, háztetőket rongálva, fákat tördelve. Rimabánya, Rimóca környékén a társulati erdőben óriási károkat okozott a zivatar. Beszélnek, hogy *Válykó község* mellett levő *Csehberek* nógrádi községet teljesen elpusztította az óriási ctyklon. Lakóházakat, gazdasági épületeket döntött le, s lerombolta a templomot, melynek tornya összedőlt, s a templom falai is beomlottak. Szörnyű kár és veszedelem járt mindenfelé a ctyklon és a kísérő felhőszakadás nyomában. — Azóta a levegő lehűlt, állandóan szeles, hűvös, esős az idő, s f. hó 13-ikán ismét jégeső esett, mely óriási nagy károkat okozott a város határában, különösen a földműves iskola területén.

Vizbefult gyermek.

Klenócson folyó hó 11 én a gyermekek a megáradt Rima partján felügyelet nélkül játszottak s *Uliczky Pálné* 2 és fél éves kis fia: *Pál* véletlenül a vízbe esett, mely pillanat alatt elsodorta s a kis fiu belefut a vízbe. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely a kis gyermek hullájának boncolását elrendelte. A vizsgálat a gondatlan anya ellen — ki gyermekét a köteles felügyelet nélkül hagyta — megindult.

Szerencsétlen fadóntás.

A tiszolczi erdőben favágással és döntéssel foglalkozó munkások közt volt a 19 éves *Liska Sámuel* cseléd is, s a munkásoknak segédkezett. Folyó hó 14 én egy fadóntása közben olyan szerencsétlenül járt, hogy a fa bal czombjára esett és azt ketté törte. A súlyosan sérült legényt behozták a kórházba.

„Iskoláink.” *Matolcsy Pál* áll. el. leányiskolai igazgató szerkesztésében megjelent az „Iskoláink” juniusi száma, mely vezető helyen közli *Bihary István* kir. s. tanfelügyelő jelentését a közigazgatási bizottsághoz, aztán közölve van a tanító-egylet választmányának május 3 án Rimaszombatban tartott ülésén felvett jegyzőkönyv. — „Háboru és a gyermek” címmel *Strobel Teréz* rimatamástalvi áll. tanítónő irt értekezést, mely után a hivatalos közlemények szolgálnak befejezésül.

Apolló színház.

Pünkösdi két napja rendkívül mozgalmas ünnepe volt az állandó mozgókép színháznak is. Mindkét napon kitünően összeválogatott műsor volt, s a nagyszámú közönség kellemes szórakozást talált az előadásokon. Második napon a rokkant katonák foglalkoztatása és munkaképességének fokozása volt szemléltetve a közönség előtt. E héten szerdán nem volt előadás, most a rendes időben szombaton és vasárnap változatos, vonzó programmal mellett van előadás.

„A Társaság.”

Változatos tartalmu és gazdagon illusztrált „A Társaság” pünkösdi száma, melybe *Hornyay Ödön* irt vezetőcikket és *Lakatos László* novellát. Cikket irt ezen felül *Lőrinczy György* a magyar szépirodalomról. *Fodor Gyula* a háboru gavallérjáról. *Lázár Béla* pedig most megjelenő új könyvéből közöl „A magyar művészet jövője” címmel érdekes mutatót. Költeményt *Kiss Menyhért* és *Lőrinczy Erzsike* irtak, *Csűrös Zoltán* pedig folytatja hosszabb elbeszélését. Érdekes a *Divatlevél* is, mely kedves olvasmány a lap hölgyközönségének. „A Társaság” előfizetési ára egész évre 18 korona, félévre 10 korona, negyed évre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota-szálló.

Kereskedelmi és Ipari ügyekben

adandó felvilágosítások ügyében a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara ezuttal figyelmezteti a közönséget, hogy az írásbeli kérelmek bélyegmentesek. A Kamara egyébként fizetett válasszal ellátott távirati, valamint távbeszélő útján tett (Telefonszám 36.) kérésekre is ad választ, kereskedelmi és ipari ügyekben.

Adományok.

A Vöröskereszt egyesület céljaira vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szives adományokat: Pénztáregedmény a kereskedők május havi számlájából 20 korona 82 fillér. *Samarjay János* és neje koszorúmegváltásul néhai dr. *Löcherer Tamás* emlékezetére 40 korona. *Az elnökség.*

Közgazdaság.

Kísérletek vármegyénkben az árpádhalmi nemesített búzával.

Az elmúlt évben a szaklapokban nagy port vertek fel a gróf *Berchtold* főle árpádhalmi uradalomban *Székács Elemér* jószágigazgató által nemesített búzákat terméseredményeiről szóló közlemények.

Ezzel a búzával az ország legkülömbözőbb részeiben végrehajtott kísérletekből kitűnt, hogy az árpádhalmi nemesített buza mindenütt többet termelt a közönséges búzával. A kísérletek által kimutatott több termés átlaga meghaladja a m. holdankint a 200 kilogr.-ot, sok helyen ugyan 400 klgr. al is többet termelt.

Módunkban van tehát megfelelő vetőmag alkalmazása által a terméseredményeket circa 2 q-vel emelni.

Ennek a nagy jelentőségét ma érzi és tudja a gazda és nem gazda egyaránt.

Ez indította vármegyénk gazdasági egyesületét arra, hogy az árpádhalmi nemesített búzákkal a vármegyében nagyszámú kísérletet hajtson végre.

Arvostálya révén 10 megyebeli gazdát kért fel a kísérletre s azon gazdáknak, akik más-kép nem vállalkoztak erre, métermázsanként 5 koronával járult hozzá a vetőmag beszerzéséhez. A megye különböző részein tekvő 10 gazdaságban mintegy 160 q. nemesített buza vettetés el.

Már most is megállapítható a kísérletekből, hogy a nemesített buza mindenütt többet fog teremni, mint az ugyanolyan viszonyok között elvetett közönséges buza.

Ez évben a rozsda erősen megtámadta a buzákat. Míg a gazdasági buzák erősen rozsdásak, a nemesített buza feltétlen rozsda ellenállónak bizonyult s mindvégig megtartotta háragszöld színét. Egyes kísérleteknél nagyon szembetűnő a különbség.

A gazdasági egyesületnek az a terve, hogy az árpádalmi nemesített buza közül az itteni viszonyoknak legmegfelelőbb típust fogja a megyebeli gazdáknál elszaporítani.

A kísérletet végző egyes gazdák azon fel-tétellel kapták a vetőmagot, hogy az után-ter més 50 százalékat jól kitisztítva tartoznak a gazdasági egyesületnek átadni, a mi aztán vetőmagként lesz a megyebeli gazdáknál értékesítve. Az idén már circa 800 q. ilyen vetőmag kerül értékesítésre. A vetőmagtermelést az egyesület folytatni fogja évenként ismétlődő vetőmag felújítással s három-négy év alatt a vármegyében az összes buzavetőmag megfelelő bőtermő-buzával cserélhető fel. A legnehezebb a kisgazdákat a jó vetőmag alkalmazására rávenni, pedig az ország termésének 80%-át ők produkálják, a gazdasági egyesületet éppen azon cél vezérelte, midőn a megfelelő jó minőségű bőtermő vetőmagot egyes birtokosok által a vármegyében igyekszik kitermelteni, hogy a kisgazdák tapasztalván a szomszédos birtokosnál a kedvező eredményeket, rászánják magukat a vetőmag kicserélésére.

A kisgazdák terméseredményeivel annak idején részletesen be fogunk számolni, remélvén, hogy annak közreadása által némileg mi is szolgálunk a többtermelés érdekében.

Állami aratógépek. A földművelésügyi miniszter abból a célból, hogy az aratási munkák elvégzéséhez fűződő országos érdekek a munkáshiányra való tekintettel minden rendelkezésre álló eszközzel a lehetőséghez képest biztosítsanak, gondoskodott arról, hogy az ország különböző helyein aratógépek álljanak a gazdaközönség rendelkezésére.

Az aratógépeket méltányos áron lehet megvásárolni.

1. Becher Melichár gyártmányu aratógépek vannak Mezőhegyesen, Bábólnán, a hol a ménesbirtok-igazgatóság, Debreczenben a hol a gazdasági akadémia igazgatósága, Pápán, Karczagon, a hol a földműves iskola igazgatósága, Gödöllőn, a hol a koronauradalom igazgatóság van az aratógépek eladásával megbizva.

2. Amerikai Mc. Cormick rendszerű aratógépek vannak Kisbéren, a hol a ménesbirtok igazgatóság, Hódmezővásárhelyen, Békéscsabán, a hol a földműves iskola igazgatósága és Gödöllőn, a hol a koronauradalom igazgatóság van az aratógépek eladásával megbizva.

3. Amerikai „Plano” jegyű aratógépek vannak Mezőhegyesen, Kisbéren, a hol a ménesbirtok igazgatóság, Lugoson, a hol a földműves iskola igazgatósága és Nagyváradon, a hol a miniszteri kirendeltség vezetője van az aratógépek eladásával megbizva.

A Becher Melichár gyártmányu marokrakó aratógépek vételára a megfelelő rudhordó előállvánnyal 710 K, a Mc. Cormick rendszerű marokrakó aratógépek vételára a megfelelő rudhordó előállvánnyal 720 K; a Plano jegyű marokrakó aratógépek vételára rudhordó készlettel 690 K.

Az aratógépek első sorban kisgazdák, gazdakörök és szövetkezetek részére készpénzfizetés ellenében, szavatosság nélkül a jelenlegi raktározásuk helyén adatnak el és pedig első sorban oly helyeken, a hol a fenforgó rendkívüli viszonyok között az aratási munkát csak gépekkel lehet elvégezni és eddig nem lehetett megfelelő gépekről gondoskodni.

A vétel végett az érdeklődőknek az eladásnál megbízott intézmények vezetőjéhez kell fordulni.

Tenyészkanca árverés Kisbéren. Kisbéren folyó évi junius hó 25-én a kisbéri állami ménesből kielejtezett, de még tenyésztésre alkalmas 15 drb kanca és 3 drb használati ló, a bábólnai m. kir. állami ménesből pedig 27 drb tenyészkanca és 8 drb használati ló fog elárvereztetni. Az árverés délelőtt 8 órakor kezdődik. — Az árverésre kerülő kanczák csakis mezőgazdasággal foglalkozók-

nak adatnak el, akik a vármegyei gazdasági egyesület által kiállítandó igazolvánnyal kötelesek tenyésztő voltukat igazolni. — Annak a községnek vagy pusztának névszerinti megnevezésével, amelylyel gazdasággal, azaz lóneveléssel foglalkoznak. — A vevőnek nyilatkozatot kell aláírni, amelyben kötelezi magát, hogy a megvett kanczát tenyésztésre fogja használni. Az ilyen feltétellel megvett kanca 1917. évi július hó 1-ig a vevő korlátolt tulajdonában marad, mely időpontig a kanczát a földművelésügyi m. kir. miniszterium a lefizetett vételár, bélyeg és kötőfékpénz visszafizetése mellett visszakövetelheti és ezen idő tartama alatt az illetékes méntelep parancsnokság ellenőrzését tűrni tartozik, jelzett időponton túl vevő a lóval szabadon rendelkezik, azonban azt csak lakhelye területére nézve illetékes méntelep-parancsnokság engedélyével adhatja át, illetve el, de csakis hasonlóan igazolt tenyésztőnek, illetve gazdának vagy pedig mikor már tenyésztésre tovább nem használhatja, kiirtandó, esetleg lóvágóhídon értékesítendő és arról az illetékes méntelep-parancsnokság értesítendő. A kikiáltási áron alul egy ló sem fog eladatni. — A kínálatok 10—10 koronánként történnek. Minden megvett ló után a vételárnak megfelelő törvényszerű bélyegen kívül (III. fokozat) kötőfékpénz fejében az első 200 korona után 4 korona, azon felül minden megkezdett 200 korona után 2—2 korona fog beszedetni. — A vételár elismervényre azonnal készpénzben lefizetendő és a lovak csakis elismervény előmutatása mellett fognak a vevőnek átadni. — A már megvett lovak 24 óra alatt okvetlenül átveendő, de a leütés idejétől minden eshetőség a vevőt terheli.

Utépítés háboru után. A kereskedelmi miniszter rendeletet küldött törvényhatóságunk első tisztviselőjéhez. E rendeletben tudatja a miniszter, hogy a háboru után nagy apparátussal folytatják az utak építését, különösen pedig a törvényhatósági utak hatalmas építkezési programjának megvalósítását. — A kormány minden tekintetben támogatni fogja a vármegyéket e fontos akciójában. Tudatja, hogy az összes közüzőgépeket, gőzhengereket stb., egyszóval azokat a műszereket, amelyeket a katonaság használ most a háboruban, a háboru után a törvényhatóságok részére fogja eladni. Ugyisintén el fogja adni a kis vasutakat is, amelyek igen fontos szolgálatot teljesítenek a mezőgazdaságban. A kereskedelmi miniszter arra kéri a vármegyét, hogy jelentse, hány zuzó- és hengerlő gépre, valamint ipari, illetve mezőgazdasági vasutra volna szüksége. Ezeket a fontos és nagyértékű műveket, amelyek rendkívüli fontos szolgálatot tehetnek a vármegyének, a kereskedelmi miniszter még a békeárakban fogja a törvényhatóságnak eladni. A vármegyére nézve igen nagyjelentőségű a miniszter rendelete mert Gömörvármegyének éppen a háboru akasztotta meg több utépítési programját.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Ajánlkozás cséplésre. A budapesti m. kir. állami felső ipariskolának II. ik. évfolyamát végzett a lokomobil és cséplőgép kezelői vizsgával rendelkező növendéke ajánlkozik a cséplési idenyre bármilyen rendszerű gőzgéphez, esetleg motorhoz — Szíves megkeresések **Korent Vilmoshoz** Rimaszombatba intézendők. 22

Kiadó lakás

A Forgách utcában levő Gaskó ház, melyben 4 szoba s mellékhelyiségek vannak **kiadó, esetleg eladó.** — Ugyanott több házbutor és eszköz eladó. — A ház bérletére vagy eladására nézve tájékoztatást ad
2—* **Matolcsy Pál,** gyám.

Az Augusztai Gyorssegély-alap Hadbiztosítási Osztálya.

A hadbavonuló katonáknak — ki életét kész feláldozni a hazáért — csak egy bánata van: hogy halála esetén hátramaradt családja nyomorba jut. Az „Augusztai Gyorssegély Alap” hozza meg itt a segítyt. **Minden hadbavonult biztosítható** csekély díjért úgy, hogy halála esetén családja nagy összeget kap készpénzben. A népfelkelő családja például **45 koronáért 1000 koronát kap.** — Nincs orvosi vizsgálat, nincs lótas futás, nincs írka firka, nincs utánfizetés. — A hadbavonult távollétében is meglehet kötni a biztosítást. — Bárki biztosíthat bárkit. Aki a csekély biztosítási díjat lefizette, az a biztosított hadbavonult halála után azonnal megkapja minden levonás nélkül a biztosított összeget. A biztosítási díjat részletekben is lehet törleszteni. A biztosítás egy egész esztendőre érvényes, egy év múlva a biztosítás újból megújítható.

Számtalan családot mentett már meg ez a biztosítás a kétségbeeséstől, számtalan családnak nyújtott már *kenyeret és megélhetést.*

A díjtételek:

1. Aktív, valamint tartalékos katonák biztosítási díja 7%, azaz **100 K** után **7 K.**

2. Ugyanezek, ha katonarvosok, egészségügyi vagy train-csapatokhoz vannak beosztva $5\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **5 50 K.**

3. Népfelkelők biztosítási díja $4\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **4 50 K.**

Népfelkelő mindenki, aki a 32. ik. évét betöltötte, továbbá népfelkelő 32. éven alul az a katoná, aki a háboru kezdete óta lett besorozva. Ennélfogva a háboru kezdete óta besorozott 18—21 évesek is, a biztosítás szempontjából népfelkelőknek tekintetnek.

Hadifoglyok tekintet nélkül korra és rangra 7% ot, azaz **100 K** után **7—K** át fizetnek.

Hadimunkások biztosítási díja $4\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **4 50 K.**

Biztosítást egy személyre 40000 korona erejéig vállalunk.

A hadbiztosítás általános feltételei:

A biztosítás teljes mértékben érvényes akkor is, ha a biztosított fél halála a háboruban szenvedett sérülés folytán következik be. A biztosított összeg a haláleset bekövetkeztéről szóló hivatalos bizonyíték bemutatása vagy a hivatalos holtánnyilváníítás után három hónapon belül a társaság budapesti igazgatóságánál fizettetik ki.

A biztosított összeg kifizetésére való igény legkésőbb annak a naptári évnek végétől számított 5 éven belül érvényesíthető, amelyben ezen kötvény kiállított, máskülönben az igény elenyészik.

Az ed. 1916. kötött hadbiztosítások összege 18 millió K

Felvilágosítással szolgál Rimaszombaton:

Angyal István, városi jegyző,
az Augusztai Gyorssegély-alap rimaszombati
vezérképviselője.